

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta . . . » 13.—
za četrt . . . » 6.50
za en mesec . . . » 2.20
za Nemčijo ocelotne . . . 25.—
za ostalo imezematve . . . 35.—

V upravnishvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta . . . » 11.20
za četrt . . . » 5.60
za en mesec . . . » 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . » 13 v
za trikrat . . . » 10 v
za več ko trikrat . . . » 9 v

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenki nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravištkoga telefona št. 183.

Današnja številka obsega 6 strani.

Dr. Šusteršič o političnem položaju.

Dr. Ivan Šusteršič je nasproti poročevalcu »N. W. J.« sedanji politični položaj označil sledeče:

Predvelikonočna kampanja je zadosti jasno pokazala, da se na sedanjem parlamentarnem položaju sistem ne da zgraditi. Glasovanje o preložitvi dnevnega reda v interesu posojila ni pokazalo slučajne večine, saj je bilo štiriindvajset ur preje naznanjeno, kdaj se bo vršilo to glasovanje, kojega važnost je bila vsem strankam zbornice popolnoma jasna. Zato pomeni le umetno naivnost, ako kdo danes govori o slučajni večini. Z gotovostjo se more reči nasprotno, da je namreč bilo to glasovanje natančno preračunano udarec, ki je bil naperjen splošno zoper vlado, po intenciji mnogih — zelo mnogih — članov zbornice pa še posebič zoper finančnega ministra viteza pl. Bilinskega.

Rezultat predvelikonočnega zasedanja je, da vlada ni mogla dobiti zadostne večine, da gladko vodi parlamentarne posle. Vsakemu razsodnemu politiku jasno, da se ta položaj trajno ne more vzdržati. Saj mora zbornica, ako se po Veliki noči zbere k primeroma kratkem zasedanju, rešiti najvažnejše in najtežje naloge, predvsem novo posojilo, proračun in nove davke. Zato je treba najti izhod iz zamotane situacije. Če pustimo na stran razpust zbornice, za kar se ne zavzema mnogo ljudi, ostaneta le dve poti iz zagate: ali združenje in utrditev obstoječe vladne večine ali pa osnova nove, povečane delavne večine. Obedve poti sta pa težavni.

Vpostavljenje stare vladne večine bi »Poljsko Kolo« privedla v znano težavno situacijo. Vrh tega pa je ta večina numerično jako slaba, kar so dogodki preteklega leta zadostno pokazali. Ne verujem, da bi mogla katera koli vlada s tako slabo večino izvršiti tako obsežen in pomemben program, kakor je ta, ki se ga sedaj od zbornice zahteva. Zato vlada splošno mnenje, da bi bilo najbolj praktično, ako bi se s prirejenjem »Slovanske Unije« stvorila nova delovna večina. Toda tudi v tem oziru je velika težava, ki obstoji predvsem v tem, da je ta pot le tedaj mogoča, ako se izvrše temeljite izpre-

membe na vladni klopi. Kakor znano, se pa nemške stranke s posebno vehemenco upirajo, da bi se poklical v ministrstvo Jugoslovani — zahteva, ki jo je »Slovanska Unija« zapisala na svojo zastavo in za katero nastopa solidarno. Kar se tiče moje osebe, bi mi bilo najbolj simpatično, ako bi »Slovanska Unija« v svoji celoti še nadalje ostala v opoziciji, toda naglašam izrečno, da je to zgolj moje osebno mnenje.

Kako se bodo stvari razvile po Veliki noči, je nemogoče prerokovati. Položaj vsebuje še nekaj splošnih nevarnosti, ki bi utegnile težkoče komplicirati . . . Davčne predloge bodo v poslanski zbornici naletele na najodločnejši odpor, pa tudi v gosposki zbornici bo oster boj zoper nje. Opozarjam v tem oziru na vinski davek, zoper katerega se bo velik del zbornice, posebič pa še jugoslovanske stranke, boril z vzemi parlamentarno dopustnimi sredstvi. Tudi bo najbrže velik del zbornice zahteval izdatnejšo dotacijo za deželne blagajne, kakor to namerava vlada. Na drugi strani je v gosposki zbornici pričakovati oster odpor zoper zvišanje dohodninskega in dedščinskega davka. Posebno nevarnost tvori v poslanski zbornici vprašanje laške pravne fakultete, glede katere morajo Jugoslovani solidarno zastopati svoje stališče, in gotovo je, da v tem oziru ne bodo ostali osamljeni . . . Iz vsega tega sledi, da gremo silno kritičnim časom nasproti. Vlada, kakor znano, namerava vnovič začeti pogajanja glede omogočenja delavnosti češkega deželnega zbora. Kako se bo ta akcija posrečila, ni mogoče ugibati in prorokovanja niso tu na mestu. Gotovo pa je, da se bo kritična situacija še bolj poostрила, ako bi se pogajanja zaradi češkega deželnega zbora zopet razbila.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Nenavadno veliko se je pečala o velikonočnih praznikih avstrijska javnost s sedanjim po vladni krivdi in brezdelju tako zamotanem notranjepolitičnem položaju. Došla so sledeča poročila:

Praga, 29. marca. Češko časopisje je v svojih velikonočnih člankih splošno naglašalo, kako potrebno je delati na slogu v češkem taboru.

Praga, 29. marca. Predsednik »Slovanske Unije« Udržal je izjavil, da je napačna sedanja organizacija čeških strank. Ko se v tem oziru napravi red, se bodo izboljšale tudi razmere v »Slovanski Uniji«. Pri dobri volji bi se v »Zvezi« lahko doseglo sporazumljenje,

ker stoje vse češke stranke na državno-pravnem stališču, ki se v sedanjem trenutku ne more omogočiti. Češke stranke bi se zato lahko zedinile glede na aktualna politična vprašanja. Kljub temu pokaže lahko »Slovanska Unija« uspeh. Vlada se ni niti upala odkloniti zahtevo po paritetnem zastopstvu Slovanov v vladi. Bienenrth se je posluževal zgolj izgovorov. Prepričan sem, da dosežemo uspeh, če vztrajamo v svojem pravičnem boju in če se bistveno izpremene razmere v »Zvezi čeških strank« in v »Slovanski Uniji«.

Podobno se je izrazil gosposkozbornični član dr. K. Mattus v »Narodni Politiki«, ki naglašala potrebo, da sklenejo češke mestne stranke modus vivendi z agrarno stranko.

Praga, 29. marca. »Narodna Politika« poroča z Dunaja: Političen položaj se je zelo poslabšal. Merodajni politični krogi dobro znajo, da ima Bilinski vedno manj upanja dobiti 182 milijonov kron posojila in da bo ob tej priliki »Slovanska Unija« porazila vlado. A če se tudi posreči dobiti posojilo, se bo le pokazalo, da brez »Slovanske Unije« vlada ne izvede finančnega načrta. Avstrija se nahaja zdaj v skrajno neugodnem denarnem položaju in to priliki mora »Slovanska Unija« porabiti, da odpravi sedanji zistem.

Praga, 29. marca. Katoliška češka narodna stranka je imela čez praznike svoj strankarski shod. Podrobneje poročila še ni.

OBISKI BALKANSKIH VLADARJEV.

Berolin, 29. marca. Poluradna izjava naglašala, da bo rodil obisk glede na turško-bulgarske razmere dobre sado. Razgovori obeh vladarjev in ministrov so imeli dober uspeh. Naglašalo se je, da bo imela prijateljska politika za obe deželi timboljše posledice, ker je potrebna z ozirom na lego obeh dežel ententa. Pri posvetovanju se je šlo predvsem za gosposkarske koristi Turčije in Bulgarije. (Morebiti za carinsko zvezo, ki so jo zamudili skleniti ob ugodnem trenutku kratkovidni avstro-ogrski državniki vseh državnikov.)

Carigrad, 29. marca. Po zanesljivih informacijah se je šlo pri pogajanjih med bulgarskimi in turškimi ministri za novo trgovinsko pogodbo, za železniške zveze ob mejah, za eksporte in za vprašanja o državljanstvu. Po neki bulgarski izjavi se definitivno še ni nič sklenilo.

Moskva, 29. marca. Srbski kralj Peter je došel na Veliko nedeljo v Moskvo. Na kolodvoru so ga slovesno

sprejeli zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Peter se je podal s kolodvora v Kreml.

Peterburg, 29. marca. Šentpeterburška brzojavna agentura poroča iz Carigrada, da je izjavil bulgarski ministrski predsednik o položaju: Posvetovanja bulgarskih in turških ministrov so bila prijateljska. Dosegli so sledeče uspehe: 1. Bulgarsko železniško omrežje se zveže s turškimi. Gre se za progi Kistendil in Dubnica. 2. Glede na trgovinsko pogodbo se sklene najugodnejši carinski tarif. 3. Uredi se meja, da ne bo več obmejnih sporov. Olajša se tudi prestop meje. 4. Uredi se vprašanje o državljanstvu. 5. Vprašanje eksarhata še ni končno rešeno. Določilo se je le, da bo bulgarski eksarh načelnik bulgarske duhovščine v Bulgariji in v Turčiji. Končno je Malinov naglašal, da so posvetovanja pripravila pot za nadaljnje zbližanje.

Carigrad, 29. marca. O obisku bulgarskega kralja so izdali turški in bulgarski ministri komunikacije, ki naglašajo: Obisk bo imel najboljše posledice z ozirom na turško-bulgarske razmere. Sestanki vladarjev in občejanje turških in bulgarskih ministrov je imelo najboljši uspeh. Utrdilo se je prepričanje, da morata vladi postopati spozumno in prijateljsko že glede na zemljepisno lego obeh držav. Konstatiralo se je, da obe državi ne zasledujeta agresivne politike.

BOJ S PESTMI NA SOCIALNO-DEMOKRAŠKEM VOLIVNEM SHODU.

Pariz, 29. marca. Na volivnem shodu v prvem volivnem okraju Châtiaureux sta se sprla socialistična kandidata. Kandidat Paturean je zaklical svojemu protikandidatu Lebéeu, da je lažnik, vsled česar ga je Lebée udaril s pestjo. Sledil je nato splošen pretep, med katerim so razpustili shod.

PROSTOLONASLEDNIK POTUJE V CARIGRAD.

Berolin, 29. marca. Iz Carigrada se poroča, da se vrše pogajanja za obisk avstrijskega prestolonaslednika Franc Ferdinanda v Carigradu.

NEMŠKI KANCLER V RIMU.

Rim, 29. marca. Včeraj je zapustil nemški kancler Bethmann-Hollweg Rim. Nekaj dni ostane še v Italiji.

Rim, 29. marca. Pruski poslanik pri Vatikanu je priredil na velikonočni večer na čast nemškemu kanclerju pojedino, ki sta se jo udeležila tudi kardinala Merry del Val in Vanutelli in

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dalje.)

Minka in Luci sta tudi bolni, prva ima vnetje, a druga pljučnico. Slišal sem pa doktorja, ki je rekel Suzani, da ni nobene nevarnosti. Čemu potem tak vrišč? Če bi kdo sklepal po govoricah ljudi, moral bi misliti, da sem vse delice celega sveta s kožo in kostmi vred pohrustal. Upal sem tudi, da bom Minikinim in Lucijinim starišem zelo ustregel, sedaj mi pa pripoveduje Beti, da si je gospod Vilar kupil grd pasji bič, s katerim me hče ob prvi priliki naklestiti.

On je grd, neolikan, surov človek. Petkrat večji je kot jaz in zato ne kaže posebnega poguma, če mi obeta, da me pretepe. Ko pride danes doktor gledat moj vrat, ga poprosim, da naj bo moj sekundant. Stari Vilar me gotovo ne bo upal pretepati, če izve, da drži doktor z menoj.

× × ×

Danes sem vprašal doktorja, če bi hotel biti moj sekundant.

»Ali se hočeš mari dvobojevati, Jurček?« rekel mi je in se smejal.

Povedal sem mu, da si je stari Vilar kupil pasji bič in ga vprašal, če nimam morda jaz pravice voliti orožja.

Vprašal me je, kako orožje da bi si pač izbral? Premišljeval sem in premišljeval, slednjič se pa domislil, da ga z nobenim orožjem ne morem premagati, ker je toliko večji kot jaz in sklenil, da se rajši toliko časa skrivam, dokler se njegova jeza ne potolaži. Doktorju sem rekel, da se bom gospoda Vilarja izogibal in po spodnji ulici hodil v šolo.

Odgovoril mi je, da je po njegovih mislih premetenost več vredna kot hrabrost; vendar bom pa vedno nosil nekaj kamenja v žepu, da sem za vsak slučaj pripravljen. Janezkova mati me čaka z nabitim samokresom, gospod Vilar pa s pasjim bičem, kako bi se potem deček mogel veseliti svojega življenja!

Upam, da se mi bo vrat vendar pozdravil, da se bom lahko udeležil ženitbene gostije. Kaka škoda bi bila, če bi imel na dan sestrine poroke bolno grlo. Svoj vrat bi rad komu prodal. Bolezen je pusta reč. Mama me je vprašala, če se mi kaj smili ubogi Janezek, ki mora šest tednov ležati. Povedal sem ji, kako vesel da sem, ker nisem na nje-

govem mestu. Nisem tako neumen, da bi lezel po drevesih in če mi Jeset zmajev ostane gori. Ne vem, kaj naj počnem, da mi čas hitreje mine. Prav za prav sem popolnoma zdrav, le v grlu imam nekaj zamašek. Beti mi je odnesla vso obleko iz sobe, da se ne morem napraviti; rekla je, da bom jutri že vstal, če bom priden. Na vsak način moram biti na dan poroke čil in zdrav.

Beti mi je pripovedovala, da se je Elza zaročila z brzojavnim uradnikom, ki je tako neumen, da niti onega šopka ni znal plačati. Beti ima zelo veliko dela; okoli skače kot kokoš z odrezano glavo; celo mama je bila danes le enkrat pri meni. Ženitovanje ni karsibodi!

Koliko burk bi lahko napravil, če bi ne bil zaprt v sobi, dočim so drugi pridni kot čebelice. Danes jutraj sta se doktor, ki je preiskoval moj vrat, in Suzi v predsobi zelo smejala. On ji je rekel: »Jurčkov vrat je že popolnoma zdrav, jaz ga le nalašč ne izpustim iz postelje, ker se bojim, da nama še zadnji dan kaj ne zmeša. Najboljši prostor za dečka njegove baže je postelja.« Suzi se je smejala in rekla: »Prav za prav se mi smili ubogi Jurček; on pa je odgovoril: »Nič boljšega ne zasluži; Bog ve, kaj mi še napravi, če ga sedaj izpuštim iz sobe.«

Dolgo časa sem premišljeval, kaj mi je storiti. Grdo nakano imajo torej, da me spravijo s pota. In tega človeka sem imel za prijatelja! Celo Suzi se ne potegne zame! Nikdar in nikoli se še ni godilo nobenemu tako slabo kot meni. Poslal mi je neka zdravila, po katerih bi se moral čutiti bolnega.

Ležim naj torej in jemljem zdravila, mesto da bi se z drugimi vred na ženitovanju dobro zabaval ter jedel tortice, torte, piščance, salato in druge reči, po katerih želedec že tako hrepeni. Zapomnijo naj si, da morata biti pri taki nakani vselej dva.

× × ×

Suzi je že gospa doktor Mor. Peljala sta se na ženitovanjsko popotovanje v daljne dežele. V hiši vlada zopet mir in tihota in Betine noge si lahko odpočijejo. Hotela je kar cel teden ležati, a Suzi ji je podarila štiri stare obleke in te so njene bolečine popolnoma ozdravile. Jaz sem se na ženitovanje izvrstno zabaval.

Po zdravnikovem naročilu sem moral ostati v postelji in vsake štiri ure jemati zdravila, kar pa nisem storil, temveč jih vrgel skozi okno. Ležal sem pa mirno in se delal, kakor bi ni bilo strašno slabo. Prebral sem čega Robinsona in knjižico »Robinsonova družina« celo trikrat. Poroka je imela

drugi visoki cerkveni dostojanstveniki. Na čast nemškemu kanclerju je priredil tudi nemški poslanec pl. Jagow sijajen sprejem.

Berolin, 29. marca. »Nordd. Allgem. Ztg.« naglašja, da je trozveza poglavalna v italijanskem ljudstvu globoke korenine, kar se pozna ob raznih trenutkih evropskega političnega razvoja. Drugačno naziranje se mora umakniti razsodnosti. Rimski razgovori so zopet pokazali popolno soglasje rimskega (ki ga ni, ker je v demisiji) in berlinskega kabineta z dunajsko vlado (ki nima delegacij) osebno glede na status quo v Orientu. Zbližanje Avstro-Ogrske z Rusijo pozdravlja list z zadovoljstvom. Berlinski krogi so bili o pogajanjih med Rusijo in Avstrijo popolnoma poučeni in so jih po svojih močeh pospeševali.

FINANČNA STISKA NA ČEŠKEM.

Češki deželni odbor je sporočil namestništvu, da ustavi s 26. t. m. z ozirom na slabi finančni položaj dežele plačevanje najemščine za orožniške vojašnice na Češkem. Namestništvo je o tem obvestilo trgovinsko ministrstvo.

NOVI NEMŠKI KANCLER NIMA SREČE.

Novi nemški kancler Bethmann-Hollweg s svojim rimskim obiskom ni posebno srečen. Ko se je odpeljal v Rim, je odstopilo Sonnino ministristvo. V Berlinu sumijo, da so krizo nalašč zato povzročili, ker je vlada odstopila že pred glasovanjem v zbornici, da ne dobi Bethmann-Hollweg v Rimu nobene vlade, s katero bi zamogel razpravljati. »Schlesische Zeitung« celo trdi, da pomenja Sonninov odstop naravnost demonstracijo proti Nemčiji. Ob Seini v Parizu in ob Temzi v Londonu ravno tako sodijo in naglašajo, da ko bi se ne bilo šlo za italijansko demonstracijo proti Nemčiji, bi bil kralj ravno z ozirom na Bethmann-Hollwegov obisk za kratek čas odklonil demisijo. Strogo uradni listi seveda izkušajo oslabiti vtis, ki ga napravljajo italijanska protinemška demonstracija, ampak priznati pa le morajo, da je položaj za Bethmann-Hollwega jako siten. Nemški kancler se ne bo mogel bahati, da ima osebne prijatelje v Rimu med ministri, ker občevanje z ministri, ki gredo v penzijo, ni pravo občevanje z ministri. Italijanski kralj je hotel potolažiti nemškega kanclerja in mu je podelil najvišji red, s katerim razpolaga, namreč Anunciatski red, ki je najvišje italijansko odlikovanje in ki daje odlikovancu celo pravico, da lahko naziva italijanskega kralja »ljubi moj bratranec«. Anunciatski bratanci italijanskemu kralju so precej redki. Bülow in Goluchowski sta bila anunciatska bratranca, Aehrenthal še nima te časti. Druga poročila pa naglašajo, da zdaj, ko sta se spravili Rusija in Avstrija, hoče biti Italija zopet zvesta »trozveznicar«, dasi je pokazala svojo veliko ljubezen svoji tudi zaveznici Avstriji takrat, ko se je izognil obisku laškega kralja ruski car Avstrije. Zdaj je seveda položaj nekoliko izpremenjen. Diplomatične zveze med Avstrijo in Rusijo so normalne, brez Lahov in brez racioniškega programa sta se pogodili Avstrija in Rusija. Italiji je zdaj zopet zato dobra trozveza, ko jo je posadil Izvoljski na — dilco.

IZ MENELIKOVE DRŽAVE.

Adis Abeba, 29. marca. Več provincialnih knezov se je uprlo plačati

davke, češ, da je cesar Menelik umrl. Istotako so tudi odrekli vladi pokorščino. Proti carici raste ogorčenje in so domači boji neizogibljivi.

PRI IZKUŠNJI PROPADLO 200 ČEŠKIH PROFESORSKIH KANDIDATOV.

Praga, 29. marca. »Narodni Listy« poročajo, da je padlo pri zadnji izkušnji na češki filozofski fakulteti 200 proforskih kandidatov. Dijaški krogi trde, da so bile izkušnje strožje kakor prej, ker je filozofska fakulteta prenapolnjena, profesorji pa trde, da so kandidati manj znali, kakor so znali prejšnji kandidati.

MORNARIŠKO MINISTRSTVO.

»N. Wr. Tgbltt« poroča, da nameravajo razdeliti mornariško poveljništvo v ministrstvo in v mornariško poveljništvo.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Dr. Steinweder je objavil članek, v katerem se zavzema za spravo med Čehi in Nemci in za delozmožnost zbornice. — Prihodnje velike vojaške vaje bodo v Galiciji ob Karpatih. — Khuen je povedal, da se je hotel Justh zvezati z njim, če ne razpusti ogrskega državnega zbora. Štirje poslanci so zato že istopili iz Justhove stranke. — Košut je prevzel mesto prvega političnega urednika pri listu »Egytertes«. — Ruski car je izjavil, da se je izboljšalo stanje carice in da je carica nevrastenična. — Izvoljski odpotuje v Frankobrod ob Meni in v Monakovo. V Rusijo se povrne šele čez 6 tednov. — Bethmann-Hollweg se je pogajal z Vatikanom o obisku nemškega cesarja, ki pride najbrže pozimi v Rim.

Dnevne novice.

+ Velikonočni članek »Slov. Naroda« je moral zelo mlad voliček spisati; zakaj bitje z razumom in svobodno voljo pač ne more biti v stanu kaj takega izžvečiti. Tu beremo »da klerikalci hočejo, da glavna nemška trdnjava ostane in se hitreje dozida nemški most do Adrije«, nadalje: »v zagovor tega izdajalskega početja smo slišali, da se dajo klerikalci za to plačati; žalosten je tak zagovor, a morebiti vsaj resničen, zlagan je pa izgovor, da bi šel ves denar iz Kranjske hranilnice v napredne zavode, ker treba je povprašati le pri klerikalni Ljudski posojilnici v Ljubljani, katera je dobila lepe milijone ravno iz Kranjske hranilnice, saj se je vsakemu Slovencu priporočalo, da prenese svoj denar v katerikoli slovenski denarni zavod.« Nadalje: »Klerikalci pa Nemce celo organizirajo za boj proti Slovincem. Klerikalna Zadruga zveza je našim Nemcem ustvarila zadrugo organizacijo. Priredili so klerikalci poučni tečaj za nemške zadruge v Kočevju, mnogo njihovih slovenskih zadržev pa si je moralo brez tečaja pomagati.« Nadalje: »Lahko bi našli še druga dejanja, n. pr. kako pohujšanje širijo klerikalci med slovenskim ljudstvom (škofova rdeča knjižica), kako pačijo Kristusove nauke in zanikujejo glavni nauk krščanstva o ljubezni do bližnjega.« Nadalje: »Da pridemo čimprej do vstajenja, je potrebno, da podučimo slehernega Slovence vsaj o gori naštetih izdajalskih činih, ker to mora vsakemu odpreti oči.« — Prav gotovo — mi smo zelo široko oči odprli, ko smo to brali, saj drugače bi človek komaj mogel verjeti, da je sploh list na svetu, ki si upa na Veliko noč na glavni stra-

ni priobčiti take žaganice. Vsaka učenka na Višjem Dekliškem Liceju napravi boljše domačo nalogo, kakor je ta »Narodov« alelujski članek.

+ Novo sredstvo za uničenje klerikalno pošasti je iznašel neki »ljudskošolski učitelj« in ga priporoča v velikonočnem »Narodu« tako-le: »Mislim, da boj proti klerikalizmu pri nas ne bo tako težak, kakor si ga marsikdo predstavlja in prav nič ne pritrjujem onim črnogledim pesimistom, ki so položili roke križem in za petjo čakajo tistega slavnega trenutka, ko bo vesoljna Slovenija črna in se bodo šli zadnji ostanki naprednjakov v spokornih oblačilih klanjat Antonu Bonaventuri in dr. Ivanu Susteršiču. Iz očitega napredovanja napredne misli na Slovenskem posnemam, da ta trenutek nikdar ne pride. In trdno sem prepričan, da pride trenutek, ko bo tudi pri nas na Slovenskem strta premoč klerikalizma. Da ta trenutek pride čim prej, v to naj zastavijo sile vsi, ki se še niso udali sivemu pesimizmu. Delo ni težko, pa hvaležno je in obseženo je v kratkem stavku: Razširjajte med narodom dobre knjige, napredne časopise. Naš narod rad bere, želi si knjig, hrepeni po njih; sprejemljiv je za dobre ideje, če jih kje bere. Ustanavljajte čitalnice in knjižnice in podpirajte napredna društva, ki snujejo čitalnice in knjižnice. Vsako delo tu, vsak vinar bo rodil stoteren sad, ki ga bodo uživali pozni zanamci. V tem smislu naj bi se začelo vsespovsod novo živahno delovanje, vsak naj pomaga, vsi skupaj pa bomo mogočna falanga, ki bo sodelovala pri novem prerojenju, pri veselem vstajenju slovenskega naroda iz smrtnih okov klerikalizma.« — Mi pa pravimo, da če bo napredno berilo, ki ga hoče »ljudskošolski učitelj« razširjati, tako pusto in čenčavo kakor je ta njegov članek, bo slovenski narod še dolgo »zdihaval pod okovi smrtnega klerikalizma«.

+ Nemški strah pred Slovani.

Nemški frajzinski listi se grozno boje Slovanov. Češko časopisje in tudi najradikalnejši češki krogi odkrito izjavljajo, da so voljni dati vladi, kar ji gre, seveda ne tako, da bi plačali Slovani v svojo škodo račun. Nemškim frajzinskim krogom pa ni nič na tem, da bi se sporazumeli s Čehi. Vladni nemški frajzinski blok, tiste stranke, ki so s frajzinsko obstrukcijo ustvarile nemški veto, ki ga je odpravila znana lex Krek-Kramar, se zdaj krčevito drže svoje obstrukcije v češkem deželnem zboru in se norčujejo v svoji večinski vladni lojalnosti iz Bienenrtha, da ne dopuste zborovati češkega deželnega zbora in ga rote in milo prosijo, naj ne razširi s Slovani svoje večine. Bienenrth glas onemoglega nemškega frajzina še vedno zvesto posluša, kakor da bi bila od prusaške iredente odvisna bodočnost države, dasi bi Čehi lahko po zgledu lex Krek-Kramar jako hitro izdrli strupeno želo nemške vsemogočnosti in ošabnosti v češkem deželnem zboru.

+ Nemški značaj Gradca in Nemci.

Slišimo, da si je postavil graški odbor za varovanje nemškega značaja graškega mesta za prvo nalogo, »ponemčiti« srednji in mali obrt v Gradcu. Pozabili pa so graški mestni očetje na graško industrijo, ki izvažja svoje pridelke po Slovenskem in Hrvaškem. Upamo, da bodo znali varovati tudi njen nemški značaj. Slišimo, da bodo puntigamsko, Reininghausovo in Gös-

sovo pivo graški mestni očetje deloma sami popili, deloma pa ga bodo začeli izvažati proti severu, menda na Dunaj in na Češko. Pustimo jim to veselje! Slovence in Hrvatce pa zadene dolžnost, posvetiti graški industriji in veletrgovini večjo pozornost.

+ Volitve za slovensko veleposestvo v gorški deželni zbor so razpisane na dan 23. aprila.

+ Slovenski dijaški zvezci so darovali: Dekan Jos. Schweiger 10 K; oskrbnik nemškega viteškega reda Davorin Vukšinič 10 K; kaplan Pavlin Bitnar 2 K; inomoški bogoslovci 20 K.

+ Za ljudski sklad sta darovala: Deželni poslanec Fran Bartol 10 K in državni poslanec Goslinčar 30 K.

+ Notar Janko Hudovernik umrl. Iz Kranjske Gore smo dobili danes dopolne brzojavko, da je ondi umrl notar g. Janko Hudovernik. Pogreb bo v četrtek popoldne.

+ Imenovanja. Finančno ministristvo je davčnega nadupravitelja Ivana Skuška v Ljubljani povzdignilo v 7. činovni razred. — Predsedstvo finančnega ravateljstva je imenovalo računskega asistenta Karola Gruberja za rač. oficila v 10. činovnem razredu.

— Dr. Bauer kanonik. Poslanec v hrvaškem saboru č. g. Bauer je imenovan za kanonika zagrebskega kapitelja.

— Znižanje poštnine od poštne nakaznic v prometu z Bosno-Hercegovino. Sporazumno s c. in kr. vojnim ministristvom se določijo pristojbine od poštne nakaznic v prometu med Avstrijo in Bosno-Hercegovino s 1. aprilom 1910 kakor sledi: do 20 K 10 stotink, čez 20 K do 100 K 20 st., čez 100 K do 300 K 40 st., čez 300 K do 600 K 60 st., čez 600 K do 1000 K 100 st.

— Nad 4000 K škode so napravili neznani zločinci kmetu Antonu Villanu v Zbandaju pri Poreču s tem, da so mu porezali vse trte v vinogradu.

— Slavnosti gasilnih društev. Letošnje leto praznuje svojo 25-letnico šest prostovoljnih gasilnih društev, in sicer: Bled, Bohinjska Bistrica, Borovnica, Šmartno pri Litiji, Verd in Višnjagora. Gasilno društvo v Borovnici je določilo dan slavnosti na dne 5. junija, ono v Verdu na dne 4. julija. Tridesetletnico svojega obstoja pa slave: Postojna, Dolenjaves pri Ribnici in Domžale.

— Pod skrbstvo so od sodišča postavljeni: Ivan Albrecht, ključavničarski mojster ter bivši hišni posestnik in trgovec v Kamniku, zaradi zapravljenosti in slaboumnosti: Josipina Stroj, posestnika hči iz Zapuž št. 11, zaradi slaboumnosti; Jože Prašnikar, posestnika sin iz Peč, zaradi blaznosti; Janež Popit, kajžar iz Gorenjih Otav št. 11, zaradi bedosti; Maks Podviz, bivši natakar v Škofji Loki, zaradi blaznosti; Marija Zadnik, posestnica iz Strahovelj, zaradi blaznosti.

— Nagle smrti (vsled aneurizme) je umrl v Pulju v kavarni »Secession« ondotni posestnik in občinski svetnik Jakob Rudan.

— Na dva meseca težke ječe je sodišče v Trstu obsodilo zasebnega uradnika Karla Ferluga, ker je na plesu Leghe napadel policijskega uradnika Loviščka, ko je ta hotel neki maski vzeti pentljo v laških barvah.

— Z nožem sta napadla ob pol enajstih dopoldne branjevca Ivana Peterelli v Trstu Cezar Košuta, sobni slikar in težak Silvio Sauli, ter sta ga hotela oropati denarnice, v kateri je imel 200 kron. Policija je tiča dobila.

— Ubila je skala v kamnolomu v Padriču pri Trstu nekega Franca Bremca.

— Za 1400 K vrednot so ukradli tatovi v vili gospe Rotta v Rocolu pri Trstu. Policija je dobila tatu, 29letnega tečaka Ivana Lipolta. Soudeležena je neka Jožefina Plesničar.

— Julijanske šole in Hrvati. Iz Budimpešte se poroča, da prinaša mažarski list »Egytertes« iz zanesljivih virov vest, da je grof Khuen Hedervary sklenil s Hrvati in drugimi narodnostnimi pogodbo, da ustavi mažarizatorsko društvo »Julian« svoje delovanje na Hrvaškem in sosednjih mažarskih krajih, kjer žive večinoma nemažarske narodnosti. Društvo preneha z zidanjem mažarskih šol in sploh s svojim raznarodovalnim delom. Isti list tudi poroča, da so stavili Hrvati zahtevo, da se premesti sekcijskega načelnika notranjega ministristva groja Klebsbergerja. Ta uradnik je vodil Julijanovo društvo in pod njegovim nadzorstvom se je razvijala mažarizacija in širjenje mažarskih šol na Hrvaškem. Grof Klebsberger je bil tudi res premeščen k upravnemu sodišču. List »Egytertes« zahteva od vlade pojasnenja, kaj je na stvari resnice. — Menda bo to le — časnikarska rasa.

biti ob petih popoldne in ob treh morda je prišla mama k meni in mi rekla, da ji je zelo žal, ker radi boleznii ne morem v cerkev. Kako sem se smejal, ko je odšla! Svoj načrt sem imel že gotov; sklenil sem, da vse skupaj pošteno potegnem za nos.

Ker je Beti zanesla vso mojo obleko v drugo sobo, nisem dobil v omari družega kot stare, raztrgane hlače, v katerih sem se pozimi drsal. Oblekel sem tedaj te hlače, obul copate in se ogrnil z rjuho.

Tak sem smuknil na hodnik in nato urno na ulico. Tekel sem, kar sem mogel po stranskih ulicah proti cerkvi, ker nisem smel izgubljati časa. Ko sem prišel do cerkve, sicer ljudi še ni bilo notri, bila je pa že odprta in cerkovnik je ravno pričel prižigati sveče. Zlezal sem na prižnico ter se tam zavil v rjuho in vlegel, da sem bil podoben kupu duhovniške obleke.

Ljudje so trumoma prihajali, a jaz sem se zadržal mirno kot miška, da me kdo ne zapazi. Sicer nisem prav nič videl po cerkvi, vendar sem pa sklepal po velikem šumenju in odkašljevanju, da so klopi natlačene nabite.

× × ×

Kolena so me začela boleti, ko sem začel šepetanje: »Sedaj pa gredo!« Go-

spod Slokum je prišel iz zakristije, orgle so se oglasile in sladkodonečih zvokih in obred se je pričel. Čakal sem toliko časa, da je duhovnik vprašal: »Če kdo ve za kak upravičen zadržek —, takrat sem pa skočil na prižnico pokonci in rekel: »Jaz, gospod pastor.«

Toliko presenečenih obrazov še nikdar nisem videl. Skoraj vsi so vstali iz svojih sedežev in ženske so zakričale, kot bi se jim bil prikazal sam Bog-nasvaruj. Suzi je obledela kot zid in prišla doktorja za roko, kakor bi se bala, da ji ne uide. Mama, papa in doktor so nekoliko stokali, jaz sem pa hitro povzel besedo, ker sem se bal, da sicer ne bom mogel svojega namena izvršiti. »Kdo izmed vas vseh, kar vas je v cerkvi, bi hotel imeti svaka kot je ta doktor? Nalašč je pravil, da sem bolan in dal mi je celo taka zdravila, da bi moral biti bolan, če bi jih bil jemal, samo da bi ne bil navzoč pri poroki lastne sestre!«

Vsi razum naših domačih so se začeli glasno smejati. Grdo je za vsakega, ki se na svetem kraju nespodobno obnaša in če tudi sem morda precej poreden, vendar se v cerkvi nikoli ne smejem ali govorim.

Doktor Mor me je pogledal in rekel: »Pojdi doli Jurček in vsedi se v

klop. Vselej me premagaš. Nikdar več ti ne bom nasprotoval.«

»Dobro.« sem odgovoril. »Gospod Slokum, sedaj jih smete poročiti. V klop pa ne morem iti, ker mi je Beti skrila nedeljsko obleko. Počakal bom kar tu gori.«

Obred se je srečno končal, le par neolikanih ljudi se je ves čas krohotalo.

Pripoznati mi moraš, dragi dnevnik, da sem na prav krepek način svojim domačim pokazal, kako krivico mi delajo. Ne rečem, da ne naredim večjih tudi kake neumnosti, vendar se pa vedno trudim, da bi bil priden in dober dečko. Od takrat me še nihče ni zmerjal, temveč vsi lepo ravnaajo z menoj. Z vozom sem se peljal iz cerkve in ko smo prišli domov, me je Beti kar nemudoma preoblekla, da sem mogel iti na gostovanje. Sedel sem med Lili in Montagom. Strašno dobro smo jedli in jaz sem bil lačen kot volk. Lili se je smejala in rekla: »Kakor sem videla, se še nisi čisto poboljšal.« Doktor je pravil Suzani, da vseeno ne bosta stanovala v naši domači hiši, temveč da pojmeta raje v hotel Rekel je, da si je premislil. Bog vé, kaj?

— **Mons. dr. Frančišek Petronio**, kapiteljski vikar in stolni prošt je v četrtku povsem na tiho obhajal petdesetletnico mašništva.

— **Stavka semeniščnikov**. Iz Zadra se poroča 25. t. m., da ni bilo gojencem duhovskega semenišča dovoljeno, vrniti se za velikonočne praznike domov, ker se jih je potrebovalo pri cerkvenih obredih. Semenščniki pa se niso brigali za prepoved in so odpotovali. Kakor se čuje, se jih je izključilo iz semenišča.

— **Aretacija v Gorici**. V Gorici so v četrtku aretovali bivšega župana v Lokavcu na Vipavskem J. Vidmarja, znanega trgovca z lesom. O vzrokih aretacije se mnogo govori.

— **Zeppelin na Dunaju**. Poroča se, da namerava grof Zeppelin pripluti letos v mesecu juliju s svojim najnovejšim velikim vodljivim zrakoplovom na Dunaj. Kakor znano, je lansko leto naš cesar ob priliki Hoferjeve stoletnice na Tirolskem potoval k Bodenskemu jezeru, kjer ga je sprejel grof Zeppelin, ki mu je razkazal svoje zrakoplovne lope in priprave v Friedrichshafnu. Ob tej priliki je cesar povabil Zepelina na Dunaj. Zeppelin bo plul čez Bavarsko, Solnograško proti Išli, kjer bo takrat bival naš cesar, od tu pa ob Donavi k Dunaju, kjer se bo izkrcal.

— **Važno za konjerejce**. C. kr. ministrstvo za deželno brambo namerava dne 9. aprila (pričetek ob osmih dopoldne) nakupiti v št. Jerneju na Dolenjskem 35 plemenskih kobil v starosti 3 in pol do 7 let, katere morajo biti zlahtnega plemena in katerih rod mora prodajalec dokazati. Cena znaša 800 K. Kupljene kobile odda imenovano ministrstvo zopet prodajalcem nazaj v oskrbo, katere postanejo čez šest let zopet last prodajalca.

— **Zvon ga je ubil**. Na Šmarni gori je včeraj ubil v zvoniku zvon 31 let starega posestnika Gregorja Kopitarja iz Srednjih Gamelj. Ponesrečenec je v zvoniku tako nerodno ustavljal zvon, da ga je zvon vrgel v zid in mu zmečkal glavo. Komaj so mu podelili sv. poslednje olje, nato je na mestu izdihnil. Ponesrečenec zapušča troje nepreskrbljenih otrok.

— **Izpraznjena srednješolska mesta**. Od 16. do 27. marca t. l. so bili izdani sledeči razpisi: Klasična filologija: Celovec (g. L. G. — prednost imajo iz slovenščine izprašani prosilci — 8. IV.), Ljubljana (nem. g. L. G. d., 15. IV., novo sist. mesto), Dunaj V. (Elizabetna g. L. G. d., 20. IV.), Reichenberg (g. L. G. d., 23. IV.) — Moderna filologija: Znojmo (dež. r., Fr. D., 30. IV.), Ljubljana (II. g., Sl. D., 15. IV.), Dunaj XI. (r., Fr. E., 15. IV.), Praga-Novomesto (g. D. I. g., 20. IV.) — Zgodov.-zemljepisna skupina: Ljubljana (nem. g. H., 15. IV., novo sist. mesto). — Prirodopisna skupina: Heb (g., Ng., m. pl., 12. IV.), Dunaj (trgovska akad., C. nl. ng., 24. IV.) — Verouk: Heb (g., 15. IV.), Pulj (r., 30. IV.), Dunaj XI. (r., 10. IV.).

— **Stavka dunajskih mesarskih pomočnikov**. V petek zvečer je zborovalo na Dunaju več kot 2000 mesarskih pomočnikov o novem plačilnem tarifu. Pomočniki so zelo napadali mojstrsko zadrugo. Nekateri so zahtevali stavko, drugi so bili zopet proti njej. Mesarski pomočniki so trikrat glasovali, ali naj stavkajo ali ne, a o položaju se ni dobilo jasne slike. Zato so sklenili, da se skliče za v četrtak nov shod, ki naj ukrene odločilne sklepe.

PREISKAVA PROTI HOFRICHTERJU KONČANA. — OBDOJEN HOFRICHTERJEV PROFOS.

Preiskava proti Hofrichterju je bila 26. t. m. zaključena. Vojno sodišče bo sodilo Hofrichterja koncem aprila ali pa začetkom majnika. Hofrichter je obtožen zaradi zavratnega Maderjevega umora, nadalje zaradi poizkušene umora ostalih štabnih častnikov, zaradi ponarejenja maršnih rut in zaradi zapeljevanja profosa Tuttmanna k zlorabi uradne moči. Hofrichter je vtiho-tapil svoji rodbini šest pismen. V nekem pismu profosu Tuttmannu je pisal: Nič se ne bojte, ker naju veže skupna korist. — Tuttmann je že obsojen po dunajskem garnizijskem sodišču zaradi zlorabe uradne in službene moči in zaradi hudodelstva potuše v triletno ječo, odpusti se iz službe in izgubi častne znake. Pritožil se Tuttmann ni. Kakor znano, je profos Tuttmann jud.

Štajerske novice.

Š **Cela vas pogorela**. V noči od četrtka na petek je skoro popolnoma pogorela vas Berkovci v ljutomerskem okraju. Že več mesecev so prihajala na ondoto nebeživalstvo grozila pisma. Res je izbruhnil požar v teku treh mesecev petkrat, vendar so ogenj omejili.

Zadnji požar pa, ki je izbruhnil okoli polnoči, se je vsled vetra hitro razširil ter je prizanesel samo nekaterim splotjem. Pogorelo je 15 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji, krmo in opravo. Živino so deloma rešili. Istočasno je tudi gorelo v bližini vasi. O požigalcu ni sledu.

Š **Umrli** je v Mariboru posestnik kavarne »Viktringhof«, Fabian Azzola.

Š **Umrli** je 26. t. m. v Gradcu profesor na politehniku Karel Seidenberger, velik strokovnjak v grajenju železnic. Seidenberger je zgradil več železniških prog, med njimi tudi progo Ljubljana-Trst.

Š **Umrli** je 25. t. m. na Slomih pri Ptuj zagrizen pristaš »štajercijancev«, veleposestnik Ivan Visenjak. Bil je hud nemškutar in nemški agitator ter je ob vsaki priliki nastopal proti slovenskim zahtevam.

Koroške novice.

k **Pokopali** so 25. t. m. v Celovcu grofa Emanuela Morozzo della Rocca, laškega generala v pokoju, ki je bival v Vetrinju pri Celovcu. Pri pogrebu je bil navzoč deželni predsednik in zastopniki vseh čet, ki so v Celovcu v garniziji.

k **Sodstvo**. Dr. Otto Domenig je prestavljen v Celovec, Emil Czerny pride za sodnika v Pliberk, avskultanta dr. Hammerschmidt in Jožef Pretsch pa prideta za sodnika v Špital na Dravi, oziroma v Velikovec.

Dekleta iz Ziljske doline so zadnji čas zelo žrtev trgovcev z živim mesom, ki jih izvažljajo v Ameriko. Nemški nacionalizem ima seveda važnejše opravke kakor da bi se brugal za take reči.

Ljubljanske novice.

lj **Poroka**. Danes ob 11. uri dopoldne se je poročil v frančiškanski cerkvi g. Viktor Hanuš, c. kr. nadporočnik 27. domobranskega polka, z gospodično Marijo Riedl, hčerjo ljubljanskega generala.

lj **Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana** ima svoj redni letni zbor jutri v v sredo dne 30. t. m. ob pol 6. uri v porotni dvorani.

lj **Komorni večer**. Vstopnice po dve kroni se dobivajo od danes naprej pri gospej Češarkovi v Šelenburgovi ulici. Upamo, da bo ljubljanska inteligenca res pokazala svojo inteligenco in pohitela na ta odlični komorni večer mojstra Talicha in njegovih tovarišev.

lj **Hoteli Kamosch in njegova rodbina aretirani**. Iz Bolcana se je v velikonočnih praznikih razširila vest, da so ondi aretirali hotelirja Antona Kamoscha in njegovo rodbino. O stvari se je govorilo, da je gospod Anton Kamosch prodal svoj lepi hotel »Walther von der Vogelweide« v Bolcanu. Vodil da je hotel dalje toliko časa, dokler kupec ni mogel prevzeti vodstva. Ko je ta prevzel vodstvo svojega novega hotela, da je opazil, da manjka veliko inventarja. To je naznanil državnemu pravdnistvu, ki je vsled te ovadbe dalo zapreti celo Kamoschevo družino Antona in Jožefa ter obe hčeri. Ena hči da je baje izpovedala, kje se nahaja inventar. Ta vest je po Ljubljani vzbudila mnogo zanimanja, ker je Kamoscheva rodbina tudi po Ljubljani splošno znana. Danes se nam poroča, da so Kamoschevo rodbino izpustili. Baje sta dve natakariči po svojih izmišljenih ženskih čenčah povzročili aretacijo.

lj **Zborovanje »Narodne šole«** se je danes vršilo v prostorih »Narodnega doma«. Vsled strahu pred Slomškarji je bila udeležba dovoljna. Vršilo se je vse starem običajnem redu, le volili so mesto Cepudra Galeta. Smešno maščevanje! S tem so napravili »Narodno šolo« strankarsko in »Slomškova zveza« si bode osnovala svojo na prihodnjem običnem zboru, kar že tem potom javljamo našim krajnim šolskim svetom. Tako je prav — ločitev povsod!

lj **Zborovanje »Vdovskega učiteljskega društva«** je bilo veliko bolj živahno, ker je odbor stavil razne predloge, ki so bili na pritisk Žirovnikov in Crnagojev seveda sprejeti. Društveniki bodo plačevali odsedaj mesto 12 K 20 K članarine. Na ta način upajo dobiti več članov! — Ker dobe funkcionarji precej nagrade za svoja opravila, je bil tovariš Cepuder mnenja, da naj bi ti funkcionarji iz ljubezni do učiteljskih sirot delali brezplačno toliko časa, da pride društvo zopet v normalni položaj. Pa glej! Vzdignili so se sedemni magnati: Žirovnik, Toman, Črnagoj, Andoljšek, češ: Hlapčevanja je konec! Pripovedovali so tudi kako so in še hlapčujemo na deželi, kar pa mora prenehati. Dvomimo! Jelenc bi bil rad vrnil nek neumesten predlog, kojega pa

je po potrebnem pouku umaknil. Odbor je ostal stari. Pričakovali smo kak interesanten finale, pa je izostal.

lj **Vsled pomanjkanja pripravnih vrtnarskih delavcev** se je morala napraviti novega parka na Taboru preložit na letošnjo jesen.

lj **Umrli** je v pokojeni nadstražnik ljubljanske policije splošnoznani gosp. Lovro Breznik na gnojnem vnetju možganske mrene, ki je bila posledica neke bolezni v ušesu. Ta bolezen ni bila v nikaki zvezi z železniško nesrečo, katero je svojčas doživel Breznik na progi Ljubljana-Trst in za katero je dobil od južne železnice lepo odškodnino. — Pogreb pokojnega vodje policijskega oddelka g. Lovrencija Breznika je bil včeraj popoldne izredno časten, dokaz, kako je bil rajnik priljubljen in spoštovan pri vseh slojih. Pogreba se je udeležil občinski svetovalec gosp. Matija Röthl, magistratni policijski svetnik g. Lauter, magistratni nadkomisar Semen, policijski komisar Jancigaj, inženir Endlicher, višji sodni oficijal Pogajnik, profesor Sič in še več drugih uglednih gospodov. Svojemu tovarišu je izkazal zadnjo čast korporativno cel prost oddelek mestne policijske straže z vodjo Herzogom na čelu, ki je korakal z vencem pred krsto. Da so se pogreba udeležili za svojim sorjakom v častnem številu tudi Trnovčani in Krakovčani, je razumno, saj ga je poznal vsak starček in vsak otrok. Pokojnik sicer ni zapustil otrok, a se je pri zadnjem slovesu porosilo marsikako oko. Bodi mu domača gruda lahka!

lj **Pes popadel** je v soboto petletnega Alojzija Kupino in ga na desnem palcu lahko telesno poškodoval. Pes je grizel kost, katero mu je deček hotel odvzeti. Lastnik psa je znan.

lj **S ceste**. V soboto popoldne sta v Gradišču pred hišo št. 9 trčila skupaj kolesar Franc Valovšek in izvošček Maks Japelj. Kolesar je pripeljal iz dvorišča omenjene hiše v trenutku, ko je izvošček vozil mimo in se zadel v njegov voz. Vsled sunka je kolesar padel, a se mu je k sreči poškodovalo samo kolo. Ko je v soboto popoldne od Novega sveta po Marije Terezije cesti vozil izvošček Ivan Grum, je v naglici zavil v Novo ulico. Tam ga je pred vhom hotel prehiteti kolesar Martin Zlokhar, ker pa je izvošček prenašlo zavil na levo stran, je podrl kolesarja pred svoj voz. Pri padcu se je Zlokhar telesno poškodoval. Kolo je izvošček vlekel še kakih 50 korakov naprej in ga pri tem tako pokvaril, da ima Zlokhar 120 K škode. Na Turjaškem trgu je v soboto popoldne podrl na tla Josip Pleško s kolesom Mihaela Cugelja, mesarskega pomočnika in na desni nogi telesno poškodoval.

lj **Pogrebno društvo »Bratovščine sv. Jožefa«** imelo je svoj redni letni občni zbor dne 19. t. m. v mali dvorani »Mestnega doma« ob 3. uri popoldne. Na dnevnem redu bila je med drugim tudi sprememba in izpopolnitev društvenih pravil. Bratovščina je ustanovljena, kakor je razvidno na prvi strani društvene knjižice, leta 1820. Torej nad 90 let obstoji že ta prekoristna bratovščina, ki skrbi ne samo zato, da se nje umrli člani pošteno in krščansko pokopljejo, ampak tudi zato, kar je mnogo važnejše, da se namreč že nad 90 let služijo sv. maše za vse žive in mrtve člane te bratovščine. Komu pač ni znano, kako kmalu je človek pozabljen po svoji smrti, ne samo od svojih prijateljev in znancev, ampak žal mnogokrat tudi od svojih najbližjih sorodnikov. — Pač skrbje mnogi za svoje ranjke ter jim lajšajo gorje, ki jih je morda zadelo v večnosti, toda koliko jih je pač, ki nimajo za seboj prav nikogar, da bi se jih spominjal po smrti in takim nudi ta bratovščina za njih dušni blagor mnogo koristi. Vsako leto 43 sv. maš se bere za vse žive in mrtve člane in poleg tega pokopljejo se isti na stroške bratovščine. (Pravila pravijo: Pogreb vrši se s tremi duhovniki, kjer so na razpolago.) Na letošnjem občnem zboru sklenilo se je pa, da se poleg tega bereta še dve sv. maši za vsakega umrlega člana takoj po njegovi smrti, kar do sedaj ni bilo. Opomni se pa, da velja to za one člane, ki pristopijo k bratovščini po občnem zboru letošnjega leta 1909. — Želeti bi bilo torej, da oni, ki nimajo nikogar za seboj, da bi se jih spominjal po njih smrti, da se čimprej vpišejo v to prekoristno bratovščino, kjer si z majhnimi prispevki lahko oskrbe, da se jih po smrti pošteno in krščansko pokoplje ter se služi vsako leto 43 sv. maš za njih dušni blagor. Daleč bi se želelo, da pristopajo k bratovščini tudi taki, ki se jim glede premoženja ni bati, da bi se jih po smrti pošteno ne pokopalo, da tako gmočno podpirajo nje obstoj, to pa zlasti tudi z ozirom na to, ker zadnja leta vedno več članov umrie nego jih pri-

stopi in lahko bi se zgodilo, da bi vsled tega nazadovanja morala bratovščina prenehati. Kdor želi k bratovščini pristopiti, oglašaj naj se pri društvenem tajniku, kjer se zvedo vsi pogoji za vstop in sicer vsak popoldan od 3. ure naprej: Pred škofijo št. 13, I. nadstropje.

lj **Umrli so**: Marija Rešek, soproga mizarjeva, Marije Terezije cesta št. 6, stara 76 let; Jakob Nardin, delavec, Dunajska cesta št. 21; gostilničarka pri Fortunu na Vodovodni cesti gospa Jerica Fortuna; Helena Baraga, gostija, 60 let, Radeckega cesta št. 11; Alojzij Lahinar, zasebni uradnik, 33 let, Slomškova ulica št. 7; Jožefa Keršnic, strežnica, 70 let; Ivan Pugelj, kajžar, 40 let.

lj **Za »Rokodelski dom«** v Ljubljani je daroval preč. gosp. Alojzij Kurent, mestni kaplan v Krškem, 10 K namesto venca na grob pokojnemu prijatelju pesniku Antonu Medvedu. Bog plačaj!

lj **Obleganje Port Arturja**. V spomin na rusko-japonsko vojno za Port Artur je dobila neka gostilna v Kolo-dvorski ulici ime po omenjeni trdnjavi. Navadno je v teh »šancah« razen neznatnih sporov vedno mirno. Na velikonočno soboto pa sta prišla v Port Artur dva znana razgrajaca, in sicer 24-letni pleskar Rajko Kobald in 21letni ključavničarski pomočnik Alojzij Štrukelj, ki sta se takoj začela pripraviti z gosti. Poveljnik trdnjave pa se ni dolgo časa obotavljal. Pograbil je razgrajaca za vrat in ju s pomočjo svojih zvestih kljub hudemu odporu vrgel na cesto ter zaklenil vrata. Sedaj se je pa začelo obleganje. Mesto z orožjem je sovražnik junaško začel obleganje s pestmi in v kratkem času je bila narejena v trdnjavi odprtina. Z rokami sta namreč odbila na vratih desko. V tej stiski pa sta prišla oblegancem na pomoč dva stražnika, ki sta bila tudi rešitelja Port Arturja. Sovražnik je strahopetno pokazal pete. Najprej so ujeli ključavničarskega pomočnika, potem pa so dobili v neki drugi gostilni pleskarja. Pleskar se je obupno branil ter je suval in tolkel okoli sebe, tako da je moralo pomagati straži avstrijsko topničarstvo in sicer na Šentpeterski cesti v podobi dveh topničarjev. Zmagovalce je pričakovala na frančiškanskem mostu deputacija peterih policijskih stražnikov. Pleskarja so morali prenesti v policijski zapor, a naslednji dan so ga oddali deželnemu sodišču.

lj **Izgubljeno in najdeno**. Uradnikova soproga Matilda Kramarjeva je izgubila črno denarnico z večjo vsoto denarja. Prodajalka Apolonija Štrukeljjeva je izgubila denarnico s približno 20 K denarja. Mizarjeva žena Ana Skofova je izgubila rjavo usnjato denarnico z vsebino 7 K. Branjevka Marija Maretičova je izgubila prost bankovec za 10 K. Delavec Ignacij Zupančič je našel zlat prstan brez kamna. Jetniški paznik Anton Malovrh je našel povečevalno steklo.

Znanost in umetnost.

Slovenska stenografija. Priredil Fr. Novak, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani. Prvi del. Korespondenčno pismo. Drugi natis. Cena 3 K. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 80 h, 10 izvodov 5 K.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Zbral in uredil A. Kallan. Vsebine: Oče in sin. — Berač s stopnjic pri sv. Roku. — Kovač iz Antwerpna. — Vojakov rejenec. — Pokora. — Iz bolezni alkoholnega norca. — V snegu. — Cena 80 h, trdo vezano 1 K 20 vin.

Laški, nemški in slovenski pogovori s kratko slovnico slovenskega jezika, sestavil Josip Premru. Sedmi natis. Cena 2 K.

Exempelbuch für Predigt, Schule und Haus. Eine Sammlung ausgewählter Beispiele, vorwiegend der neueren Zeit, über sämtliche Lehren des katholischen Katechismus. Herausgegeben und mit ausführlichen Schlagwortregistern versehen von Herm. Deutl, Pfarrer. Cena 4 K 80 h. — Ta nova zbirka zgledov se ozira na cel katekizem, prav posebno pa na božje in cerkvene zapovedi, svete zakramente in grehe. Praktična in zelo pregledna razdelba bo mnogo pripomogla, da se ta, za pridigarje nujno potrebna knjiga splošno razširi med dušnimi pastirji.

Vaclav Beneš-Třebenský. Kraljica Dagmar. Zgodovinski roman. Prevel J. H. Zormanov. Slov. knjiž. 173—180. — Cena res zanimivi broširani knjigi 3 K 20 vin. Ravno kar je izšlo to lepo delo znamenitega češkega pisatelja v slov. prevodu. Dejanje se vrši v dobi pod-

farmljenja polabskih Slovanov. Več o tej knjigi še izpregovorimo.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

GROZEN POŽAR NA OGRSKEM.
Budimpešta, 29. marca.
Grozen požar je divjal 28. t. m. ponoči v Oekoritsu. Življenje je izgubilo ob požaru 250 oseb. V veliki lopi nekega gostilničarja je bil velik ples, ki se ga je udeležilo več sto oseb. Vhod na plesišče je bil zabiti z deskami, da niso mogli nepoklicani na plesišče, le malo odprtino so pustili prosto. Proti deseti uri zvečer je nastal nenadoma iz neznanega vzroka požar. Vneli so se okrasiki, ki so padali na obleke plesalcev in plesalk in jih vneli. Goreči ljudje so obupno drli k mali odprtini, a se niso mogli več rešiti, ker je padel goreč strop na nje in pokopal vse plesalce in plesalke. **Pri nesreči je izgubilo do 250 oseb življenje,** več sto jih je pa nevarno ranjenih. Med ranjenci jih je še veliko, ki so tako nevarno poškodovani, da dvojijo na okrevanju.
Najnovejša uradna poročila pa poročajo, da so našli že 290 mrtičev, 150 ranjencev, neoficijska poročila pa celo govore o 400 mrtvih. Več težko ranjenih sploh ni mogoče spoznati. Vsi zdravniki iz okolice strežejo ranjencem. Od dveh vojaških godb, ki so svirale na zabavi, so se rešili samo štirje godci.

Položnice smo priložili današnji številki »Slovenca«.

Telefonska in brzojavna poročila.
DR. ŠUSTERŠIČ O POLITIČNEM POLOŽAJU NA SHODU KMEČKE ZVEZE V MARIBORU.

Maribor, 29. marca. Ob ogromni udeležbi je dr. Šusteršič na shodu Kmečke Zveze v Mariboru govoril o političnem položaju v Avstriji ter izvajal, da je politična situacija skrajno kritična. Vlada se je v predvelikonočnem zasedanju prepričala, da nima zanesljive večine, na katero bi se mogla naslanjati. Večina zbornice je odklonila razpravljati o novem posojilu, kakor je zahtevala vlada. Kako bo šlo v bodočnosti, ni jasno. Danes more le to reči, da je vse negotovo. Negotova je usoda vlade, negotova usoda palamenta, negotova usoda vladnih predlog. **Le eno je gotovo, da se Vseslovenska Ljudska Stranka ničesar ne boji, naj pride, kar hoče.** (Viharno odobravanje.) Sredi aprila se parlament zopet snide. Ni upati, da se dotlej na vladni klopi kaj izpremeni. Tudi domnevanja, da se zasede zopet češko in nemško kraljansko ministrstvo, so prazna, saj kar se tiče češkega ministra rojaka. Po soglasnem sklepu in stališču »Slovenske Unije« ne prevzame noben Čeh kraljanskega ministrstva, če noče biti izdajalec narodnih interesov. Bolj verjetno je, da bo Bienenrth zopet poizkusil takoj ob povelikonočnem parlamentarnem zasedanju doseči kompromis med Čehi in Nemci glede češkega deželnega zbora. Tak sporazum bi tudi Jugoslovani z veseljem pozdravili, ker bi pomenil velik korak za ozdravljenje avstrijskih notranjepolitičnih razmer. Toda zelo upravičeno je izreči mnenje, **da se kompromis med Čehi in Nemci vsled pretranih nemških zahtev ne bo posrečil.** V tem slučaju bo seveda kriza postala veleakutna. Toda, tudi če bi se kompromis na severu posrečil, položaj ne izgubi veliko na svoji kritičnosti. **Ostane namreč jugoslovansko vprašanje.** Rešiti bo namreč treba slovensko-nemški spor in slovensko-laški spor na jugu. Le če bi se to potom sporazumljenja med prizadetimi narodi posrečilo, bo mogoče govoriti o ozdravljenju države. **Zakaj na Balkanu in ob Adriji je prihodnost države, tu se bo odločilo, ali Avstrija ostane ali preneha biti velesila.** Vseslovenska Ljudska Stranka je danes najmočnejši faktor političnega življenja med avstrijskimi Jugoslovani vključno temu, da še nima v parlamentu tistega zastopstva, ki ji gre po njeni dejanski moči. Brez dvoma je, da, če bi se nove volitve razpisale, dobi danes Vseslovenska Ljudska Stranka domala vse mandate, ki z njimi razpolaga slovensko ljudstvo. Pa že danes Slovenski klub uživa v državnem političnem življenju občepriзнano važno stališče. Za to se ima klub zahvaliti v prvi vrsti **edinstvi v načelih,** ki vlada v naših vrstah, **medsebojnemu tesnemu prijateljstvu, strogi disciplini in v prvi vrsti zaupanju slovenskega katoliškega ljudstva** (Burno odobravanje.) Dr. Šusteršič se je tudi izjavil o razmerju med Slovenskim klubom in ostalimi zastopstvi Jugoslovancev v parlamentu, ki ni tako, kakršno bi v interesu Jugoslovanstva moralo biti. Čas je, da se to razmerje javno razjasni in uredi.

LAHI SE BOJE ZA SVOJO UNIVERZO VSLED DR. ŠUSTERŠIČEVEGA ČLANKA.

Trst, 29. marca. »Piccolo« 29. t. m. v uvodnem članku izdaja, da pomeni dr. Šusteršičev članek v »Neues Wiener Journal« (ki ga prinašamo danes na uvodnem mestu), veliko nevarnost za laško univerzo. »Piccolo« pravi, da so Nemci pripravljeni dovoliti laško fakulteto v Trstu in da je vsled tega bilo upati, da dobi ta misel tako v odseku kakor pozneje v zbornici večino. Zdaj pa dr. Šusteršič izvaja, da je položaj vsekritičen in da se bo morala, ako naj se položaj le količkaj razjasni, izpremeniti vlada in sistem. Ker dr. Šusteršič obenem napoveduje najostrejši boj Jugoslovancev zoper laško fakulteto, sklepa »Piccolo«, da hoče dr. Šusteršič, naj vlada in Nemci, ako hočejo sporazum s Slovani, opuste laško fakulteto. »Piccolo« konča svoja izvajanja s strahom, da se snujejo zoper laško fakulteto nevarni naklepi.

ODLIKOVA NI MINISTRI.
Dunaj, 29. marca. Cesar je podelil notranjemu ministru Haertlu in naučnemu ministru Stürgkhu red železne krone prvega razreda, voditelja poljedelskega ministra Popa pa je imenoval za tajnega svetnika.

POLET ZRAKOPLOVCA RUSJANA V GORICI.
Gorica, 29. marca. Pri včerajšnjem poletu zrakoplovca Rusjana je bilo nad 15.000 gledalcev, tudi iz Trsta in Italije. Mnogoštevilno je bila zastopana aristokracija in vojaštvo. Polet je bil napovedan ob 3. uri popoldne, a Rusjan se je dvignil še-le ob pol 7. za en meter in pol. Letel je okoli 100 metrov, nakrat se je pa spustil doli in obstal. Razočaranje je bilo precejšnje. Rusjanu je nagajal veter.

BUDIMPEŠTANCI PROTI PRETEPU V OGRSKI ZBORNICI.

Budimpešta, 29. marca. V reduti se je vršil velik shod, ki se je pečal s pretepi v ogrski zbornici. Shod je obiskalo do 2000 oseb. Shod je obsodil pretep. Nanj je prišel tudi Khuen, ki je naglašal, da se čast in dober glas dežele ne smeta nekazneno obsoditi. Zvesto hočemo služiti kralju, deželi in ustavi.

DEMONSTRACIJE PROTI GROFU ZICHYJU.

Nova Kaniža, 29. marca. Bivši poslanec mesta Nova Kaniža, grof Adalbert Zichy, je včeraj došel, da poroča. Na cestah je demonstriralo proti njemu 8000 oseb, v prvi vrsti socialisti. Voz grofov so demonstranti obkolili in obmetavali grofa s kamni in gnjilimi jajci. Orožništvo je rešilo grofa. Na shodu je bil tak vrišč, da grof dve uri ni mogel govoriti in da je grof moral s svojimi somišljeniki oditi v drugo dvorano, da je sploh mogel poročati.

MRAZ IN SNEG V GALICIJI.

Lviv, 29. marca. Po Galiciji vlada grozen mraz. Iz Zakopana se poroča, da je sneg še več metrov visok.

KRALJ PETER SE ODPOVE PRESTOLU.

Belgrad, 29. marca. Govori se, da se srbski kralj Peter pri svojem povratku v Belgrad odpove prestolu na korist princu Aleksandru, ki sedaj izvršuje kraljevsko oblast in je podpisal že več važnih imenovanj.

SRBSKI PRINC NA DUNAJU.

Dunaj, 29. marca. Čuje se, da srbski princ Aleksander pride osebno čestitat avstrijskemu cesarju k njegovi osemdesetletnici.

SEDEMSTO MILIJONOV ZA NOVE RUSKE VOJNE LADJE.

Peterburg, 29. marca. Vlada name-rava predložiti dumi zahtevo, naj dá 700 milijonov rubljev za nove ruske vojne ladje.

KLOBUK POVZROČIL — DEMONSTRACIJO.

Neapolj, 29. marca. Na velikonočno nedeljo je občinstvo napravilo na Via Toledo demonstracijo proti neki zelo elegantno oblečeni dami, ki je nosila velik moderen klobuk à la Chantecler. Mularija je damo obkolila in jo zasme-hovala zaradi klobuka. Dama je zbe-žala v neko trgovino, ki jo je zasedla policija. Demonstranti se niso hoteli razkropiti, zato se je policija poslužila zvijače. Nekj trgovski uslužbenec se je oblekel v žensko obleko z ženskimi klobukom v roki, hitro zapustil trgovino, skočil v neki voz, ki so mu sledili demonstranti. Med tem se je dama odpeljala.

NOV IZBRUH ETNE.

Katanija, 29. marca. V praznikih je bilo, kakor bi se ognjenik Etna nekoliko pomiril. Lava ni več prodirala. Sedaj je pa Etna zopet začela močno bljuvati. Nove reke lave se vale proti kra-jema Fra Diavolo in St. Leo. Čuje se strašno podzemsko bobnenje, med prebivalstvom je silen strah.

Zahvala.
Globoko potrti vsled prerane smrti iskreno ljubljene soproga, očeta, brata, gospoda
Lovrenca Breznika
vodje policijske straže v pokoju
si dovoljujemo tem potom izraziti globoko zahvalo vsem, ki so predragemu rajniku lajšali na katerikoli način zadnje življenske ure, vsem, ki so ga spre-mili na njegovem zadnjem potu v novo domovanje, predvsem g. svetniku Lav-terju, g. komisarju Jančigaju in gg. po-licijskim stražnikom za številno ude-ležbo pri pogrebu, gg. darovateljem krasnih vencev, sploh vsem, ki so ka-korkoli izražali svoje sočutje in po-častili pokojnikov spomin.
Bog povrni vsem!
898
Žalujoča rodbina Breznik.

Skoro nov 890

pianino

se prodaja po zelo nizki ceni. Na ogled pri orafarju hotela „PRI MALIČU“ tu.

Išče se

899 2-1

blagajničarka

v kavarno „Austriia“.

Proda se

se **posestvo**

lep z lepimi travniki, njivami, gozdom in vino-gradom blizu trga. Cena 14.000 K; ostane tudi lahko nekaj na obroke. Vpraša naj se pri g. Rathey-u, gostilničarju v Rajhenburgu.

V najem se da ali pa prodaja stara, dobro vpeljana

TRGOVINA

(špecerije in dež. pridelkov) v večjem mestu Gorenjske ter najbolj prometnem prostoru pod ugodnimi pogoji. Pisma je nasloviti pod šifro „Veletgovina“ na upravo „Slovenca“ 889

Proda se poceni 824 4-1

hiša v Tržiču

štej. 107, travnik, parcela štey. 432.

Več se poižve pri g. Josipu Fuso,

stavbeniku v Kranju.

DR. FRANC DERGANC
ORDINARIJ DEŽ. BOLNICE
GOSPODIČNA HEDA TAUBERJEVA
ZAROČENA
LJUBLJANA, DNE 28. MARCA 1910.

Stanko Dermelj.
Pokojnik je absolviral s prav dobrim uspehom učiteljske, a podlegel je neizprosni usodi po polletni bolezni.
Pogreb predragega rajnika je v četrtek ob 10. uri zjutraj.
Boštanj, 29. marca 1910.

Zahvala.
Za mnoge dokaze srčnega sočutja povodom nenadomestne izgube iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda
Ivana Debevec
posestnika in župana hrenoviškega
izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo zlasti čast. duhovščini, prostov. gasilnim društvom, gg. odbornikom, gg. pevcem, nadalje za mnoge lepe darovane vence in za izredno časteče številno spremstvo dragega pokoj-nika, sploh vsakteremu, ki je ob tej priliki kaj pripomogel. Bog plati!
Ivanka Debevec.
895 1 1

895 1 1

+

+

Globoke žalosti potrji naznanjamo v imenu vseh sorodnikov in znancev tužno vest, da je preminula po dolgi in mučni bolezni iskreno ljubljena soproga, oziroma predraga mati in stara mati, gospa

Jerica Fortuna roj. Merlak

v 57. letu svoje starosti, 28. sušca t. l. ob 1. uri popoldne, previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb predrage rajnice bode dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Vodovodna cesta št. 26, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi oo. frančiškanov.

V Ljubljani, 28. marca 1910.

Žalujoči ostali.

896 1 1

Hiša

z malim vrtom in gospodar-skim poslopjem poleg ceste, blizu župne cerkve se prodaja Pojasnila daje Karol Lavrič v Žužemberku. 747 1

Posteljno vlago

odstrani **zajemčeno** takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata nanašati. Knjižico pošlje zastonj: **Zavod „Sanitas“** Velburg P 347 Bavarsko. 284 31

DR. FRANC DERGANC
ORDINARIJ DEŽ. BOLNICE
GOSPODIČNA HEDA TAUBERJEVA
ZAROČENA
LJUBLJANA, DNE 28. MARCA 1910.

+
Umrl je danes zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. za-kramenti za umirajoče naš preljubeznjivi in od vseh ljubljani sin oziroma brat
Stanko Dermelj.
Pokojnik je absolviral s prav dobrim uspehom učiteljske, a podlegel je neizprosni usodi po polletni bolezni.
Pogreb predragega rajnika je v četrtek ob 10. uri zjutraj.
Boštanj, 29. marca 1910.

Slovenska vzorkarna v Ljubljani.

Pomembnost zbirke vzorcev v centru našega naroda, kakor jo imajo Nemci v Lipskem, bi bila za nas epohalnega pomena. Slovenci imamo mnogo produktov koje izvažamo n. pr. vino, sadje itd., kateri pa nimajo sebi primerne cene ne odjemalca ker manjka dobro organizovanega tržišča. Vsi naši izdelki, koje izvažamo, naj bi v tej vzorkarni bili izloženi v posebnih izložbah, a čim več takšnih izložb imamo, tim bolj se blago upeljuje med svet in s tem se širi nadeja na prodajo. Mislim na takšno zbirko vzorcev ravno sedaj, ko se na Kranjskem pretresa vprašanje o nekaki kranjski razstavi. Takšna razstava bi bila popolnoma nepotreben luksus. Ako se vprašamo po namenu razstave, zasledujejo iste vedno eninisti smoter: pokazati tujcu domače izdelke v svrhu nakupa. Ta namen pa se doseže s stalno zbirko vzorcev. Vzorkarne so predvsem pomembne za srednje in male producente, mnogo bolj kot za veleindustrije; nadalje tudi za kroge gospodarsko slabše, za konkurenco manje sposobne, kakor za narode, kojih gospodarski razvoj še ni dosegel te višine kakor pri drugih narodih. In takšne razmere vidimo pravkar pri nas Slovincih.

Pri nas, kjer je velekapital izključno v rokah naših narodnih neprijateljev, ima slovenski tovarnar, obrtnik in trgovec težko stališče, kajti njegov boj velja dvem stranem: velekapitalu, posebno pa velekapitalu sovražnemu. Njegov boj je naroden in eksistenčen. Zato nam je treba vzorkarne, koja zamore imeti dvojen pomen: a) naj služi domači potrebi, naj informuje domače konzumente o izdelku in njega napredku, da zamore razločevati svoje od tujega ter da se nauči blagozanstva (Warenkunde); naj služi domačemu izdelku kot pripomoček k izvozu.

Da srednji in manjši obrtniki, ki si ne morejo urediti dragih izložbenih oken, zamorejo kljubovati veleobrti, ustanavljajo v tržnih središčih vsakomur pristopne zbirke vzorcev. Vzorkarna torej jemlje pod obrano kroge gospodarsko slabše, konkurenco manje zmorne ter jim tako omogoča obstanek. Ker je v vzorkarni razloženo blago najraznejše vrste, nudi se občinstvu priložnost, da najde tu takorekoč vse svoje potrebe, se o njih informuje, se pouči o njih izdelavi in kakovosti ter spozna tako vse, da se nauči razlikovati vrste, slabe od boljših, domači izdelek od tujega itd. So torej takšne vzorkarne istodobno praktične učilnice. Tu je končno tudi možno pokriti svoje potrebe.

A tu moramo razločevati dve instituciji namreč tržnice in vzorkarne. Dočim so v tržnici razloženi izdelki za takojšnje prodajo, služi ista občinstvu neposredno za nakupe v malem; vzorkarna pa nasproti temu je samo izložba vzorcev, ona ne prodaja, nego sprejema naročbe in je institucija predvsem za trgovce, informujoča jih ravno tako kakor tržnica občinstvo. V tej smeri se torej tržnice od vzorkarne načelno in temeljito razlikujejo, ne konkurirajo si pa ne, temveč se dopolnjujejo. Dočim tržnica ne more — ali vsaj zredka — prodajati trgovcu, je naopak vzorkarna baš k temu odredjena, da seznanja kupčevalce z domačo produkcijo ter da posreduje tu vzajemne stike. Ko se bodo morda zopet v kratkem pojavili glasovi o kranjski deželni razstavi, naj bi bili merodajni faktorji na to opozorjeni. Da so neposredno vse razstave pasivne, je znana stvar. Praska razstava leta 1908. je imela 13 $\frac{1}{2}$ milijona pasiv. Seveda ima vsaka razstava posreden uspeh, kateri pa se v številkah ne dá izraziti. Vendar je brez dvoma, da bi nam spričo sedanjega našega gospodarskega stanja smotreno urejena vzorkarna ravno toliko, ako ne več nudila kot razstava, kajti: razstava traja nekoliko tednov, mesecev ter pogoltne ogromnih tisočakov, vzorkarna pa je stalna in gmotno mnogo lažje izvedljiva kot razstava. Da bi taka vzorkarna nastala samo po kooperaciji vseh merodajnih činiteljev kot trgovske zbornice, magistrata, deželni zbor in vlade, je na dlani. Tem faktorjem bi bilo potem tudi odločiti o prostorih in dimenzijah takšnega zavoda. Vsekakor pa bi bilo umestno, da se o tem predmetu razprede diskuzija v našem časopisu, še preden se bo pomišljalo na kakšno luksurijsko kranjsko deželno razstavo.

Naročajte „Slovenca“!

V. IZKAZ

za »Obrambni sklad« darovanih rabljenih poštinih znamk.

Doposlali so različne rabljene pisemske znamke:

81. Mici Vdovičeva, 300. — 82. Mici Košak, Bela cerkev, Dolenjsko, 1250. — 83. Terezina Brglec, Repentabor p. Opčine pri Trstu, 513. — 84. Oswald, katehet, Idrija, 4000. — 85. Metod Pegan, Ljubljana, 650. — 86. Ivana Winter, Bistra p. Borovnica, 1250. — 87. Tončka Bevk, c. kr. pošt. ofic., Cerkno, Goriško, 265. — 88. Ivan Golihleb, trgovec, Polzela, Sav. dolina, 1530. — 89. Ana Sedej, Idrija, 250. — 90. Franc Sterle, uradnik pri g. dr. Peganu, 1565. — 91. Uršula Kušlan, Planina, 100. — 92. Jurislav Murnik, krojač, Predtrg pri Radovljici, 211. — 93. Fanica Bizjak, Dunaj, 374. — 94. Marija Breclj, Zapuže p. Ajdovščina, 584. — 95. Avg. Šparovic, Vrba p. Zirovnica, Gor., 512. — 96. Sofija Pirc, Tržič, Gor., 2228. — 97. Vid Janžekovič, župnik v Svečini, Štajarsko, 3260. — 98. Rudolf Raktelj, župnik, Bizeljsko, 500. — 99. K. Mrkužič, Studenec, 448. — 100. Gregor Potokar, župnik, Bočna, Gornji grad, 2700. — 101. Bogoslov goriškega semenišča, 484. — 102. Poljanec, kn. šk. ordinarijat v Ljubljani, 1480. — 103. Marija Klančnik, Klanc, Vače, 90. — 104. Janko Telban, Borovnica, 250. — 105. Angela Oblak, Gor. Kališče p. Vel. Lašče, 318. — 106. Neimenovan, 800. — 107. Rozalija Holosan, D. M. v Polju, 535. — 108. Katinka Jankovič, Ljubljana, 497. — 109. Neimenovan prijatelj S. L. S., 17.218. — 110. Karol Petan, kn. šk. ord. sluga, Gorica, 863. — 111. Mimica Zeichen, Celovec, 2950. — 112. Anica Ramovš, Borovnica, 300. — 113. T. Kovačič, učiteljica, Goriče, 1635. — 114. Valentin Zajec, čevljar, Ziri, 220. — 115. I. Bezljaj, Pulj, 100. — 116. Štefan Erman kot zbirko Orlov v Radečah pri Zidanem mostu, 1500. — 117. Frančiška Istenič na Dobračevi p. Ziri, 727. — 118. S. Berhmana Tomec, uršulinka, Mila Omeje in Mimi Rus, učiteljice v Mekinjah pri Kamniku, 5000. — 119. Janko in Beba Lončarič, 115. — 120. Paula Kregar, Ljubljana, 442. — Skupaj 58.014. — Vseh do danes prejetih rabljenih poštinih znamk pa je 184.143.

× × ×

Vse cenjene gg. in gdč. nabiralke prosimo, da pošiljate čez 20 gramov težke zadostno frankirajo in da slednje ne zalepijo, temveč z vrstico prevežejo in sicer brez vozla.

Ponovno se pa obračamo na vsa naša društva, čč. duhovščino, osobito pa na rodoljube v inozemstvu ter jih vljudno prosimo: Spominjajte se obmejnih Slovincov!

V pojasnilo: Dobrodošle so znamke vsake države. Nekateri mislijo, da starejše znamke nimajo vrednosti, pač pa je ravno narobe, čim starejše in redkejše so, timveč je njih vrednost.

Listnica: Uršula Kušlan, Planina: Hvala, dobre. — K. Mrkužič, Studenec: Znamke se bodo nabirale do preklica. — Angela Oblak, Gor. Kališče: Hvala, prejeli. — Franc Sterle, Ljubljana: Kazenske znamke so tudi dobre. Hvala za zabavo! — T. Kovačič, učiteljica, Goriče: Hvala lepa. Prav vseč. — Valentin Zajec, čevljar in Frančiška Istenič na Dobračevi: Znamke in trud nabiranja ne moremo denarno odškodovati, ker je to le prostovoljna žrtev za obmejne brate!

Pošiljajte naj se naslovi na Leopold Puhar, Ljubljana.

Pred rojstvom

otrokovim najde mlada mati s SCOTT-ovo EMULZIJO novo moč in z novo močjo svežost življenja. Izredno nagel in vspešen učinek iznenadi in oveseli.

Scott-ova emulzija



Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

je lahko prebavna in prijetnega okusa. Poskus Vas prepriča, kako je Scott-ova emulzija primerna ravno za ta slučaj.

Scott-ova emulzija odpravlja utrujenost pri hranenju, pomnoži hrano in napravi dojenčka čvrstega in zdravega. Scott-ova emulzija velja za neprekosno vzor-emulzijo. 2615

Cena izvirni steklenici 2-50 K. Dobiva se v vseh lekarnah.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavcu, pošta in postaja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 50 litrov. 667 100—1

Vsled opustitve svoje tovarne za kavine primesi na Glincih (15 minut pešpota iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

In event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 Ivan Jelačin, Ljubljana.

Pomočnika

za izdelovanje cerkvenega orodja in 866 3 1

Učenca sprejme takoj

Anton Peterlin, pasar, zlatar in srebrar v Kamniku, Gorenjsko.

Mlad gostilničar

želi vzeti gostilno na račun ali v najem, če je treba takoj; zmožen je tudi voditi godbo in petje. Ponudbe na upravo tega lista pod »Spreten gostilničar, M. L. S.« 816 5—1

Dva kleparska pomočnika

se sprejmeta takoj v trajno delo pri Fran Zužeku, kleparju na Bledu. Sprejmejo se tudi 790 za kleparsko obrt. 4—1

512

Sukneno in moderno blago
za moške obleke
v največji izbiri priporoča
po ugodni ceni
R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

Proda se radi boleznii zelo lepo posestvo na Štajerskem

z gostilno in trgovino tik župnijske cerkve na okrajni cesti, tričetrt ure od železniške postaje. — Dogovori pod »S. K.« na upravništvo »Slovenca«. 815 6—1

Odvetniška pisarna

dr. Frana Brnčiča in dr. Mateja Pretnerja v Trstu via Nuova 13/II sprejme izurjenega 873 3—1

stenografa

veščega slovensko-nemške stenografije. Strojepisci imajo prednost.

Odvetnik dr. Igo Janc
847 naznanja, da je odprl
v Postojni svojo pisarno.

Velikansko izber
pomladnih in letnih oblačil
priporoča trdka
A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg šte. 3.
Najnižje stalne cene!

Proda se zaradi starosti jako lepo in obširno posestvo s poslopji

blizu 860 1-1

Rajhenburga na Štajerskem

pod zelo ugodnimi pogoji. — Zemljišče obstoji iz več rodovitnih njiv, travnikov z dvojno in trojno košnjo, lepih gozdov in vinograda z novim nasadom. Vse parcele so ob železnici in okrajni cesti, oddaljene 20—30 minut od železniške postaje, zato tudi posebno pripravne za stavbišča. Hiša je v dobrem stanu, zidana, z opeko krita, hlev, klet in dva kozolca. — Proda se vse vkup, ali če kdo hoče polovico ali na drobno. — Natančno se poizve pri:

Jožefu Božiču, posestniku in krčmarju v Stopah pri Sevnici (Štajersko).

!!!!!!

Gasilna društva pozor!!

Lep močan voz za moštvo

798 prodaja po jako ugodni ceni

županstvo v Boh. Bistrici.

!!!!!!

2 kleparska pomočnika in 2 vajenca

sprejme takoj 869 1 1

Jak. Fliegel, kleparski mojster Ljubljana, Rimska cesta. ::

Za avgust se odda na dobrem prometnem prostoru v Ljubljani prostoren

prodajalniški lokal

z malo sobico in kuhinjo, ki se porabita tudi lahko za skladišča. — Letna najemnina znaša 800 K. — Več pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«. 796 3—1

Razpis.

Za preložitve okrajne ceste med Smednikom in Zalokami v cestnem okraju Krško na 34.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali napovedbo pavšala naj se predlože

do 18. aprila t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je za pečatene z nadpisom:

Ponudba za prevzetje cestne preložitve Smednik-Zaloke.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega.

Ljubljana, dne 23. marca 1910.

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** do-
sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.



Prihranite vsak dan



4-80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Poliliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila proti povzetju. 3281

Priporoča se

največja zaloga oblek za gospode in dečke

Solidna postržba!
Nizke cene!

A. Lukič

Ljubljana, Pred Skofijo 19

Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice

Knjižgoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjižgoveških del.

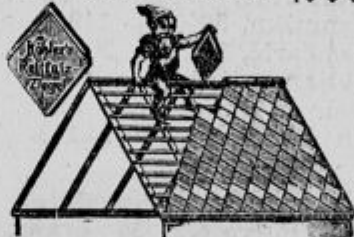
Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig

za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši.

Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Varstvena znamka.



Köhlerjeva cementna strešna opeka

644 16 1

z zarezo in brez zareze

je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. - V zalogi jo ima v poljubnih množinah izdelovatelj

IVAN JELACIN, LJUBLJANA

Zahtevajte cenik!

Ravnostam vedno velika zaloga Portland-cementa.

St. 205/pr.

862 3-1

Razpis.

Pri deželnem knjigovodstvu je oddati sledeče službe:

1. eno mesto računskega uradnika VI. plačilnega razreda.
2. dve mesti računskih uradnikov VII. plačilnega razreda
3. eventualno dve mesti VIII. plačilnega razreda.
4. eventualno dve ali tri mesta računskih praktikantov z adjutum po 1.200 K na leto.

Prosilci za službe pod 1, 2 in 3 morajo dokazati, da so dovršili kako srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali pa da so poleg dovršenih nižjih razredov srednje šole absolvirali kako trgovsko šolo, dalje, da so prebili izpit iz državnega računostovlja, ter da so že več let službovali pri kakem računarstvu.

Ravno tako predizobrazbo morajo dokazati prosici za mesta praktikantov, izvzet je le izpit iz državnega računostovlja.

Tozadevne prošnje, katerim je priložiti krstni in domovinski list, šolska in druga spričevala ter dokazila o znanju obeh deželnih jezikov in v katerih mora biti navedeno kako je prosilec zadostil vojaški dolžnosti, naj se predlože

do 30. aprila 1910

podpisanemu deželnemu odboru.

Onim prosilcem, ki so že vložili prošnjo za kako službo pri deželnem knjigovodstvu pred tem razpisom, ni treba ponoviti prošnje, če o svoji prošnji še niso dobili rešitve.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 25. marca 1910.

KOŽE!

Vseh vrst, kakor goveje, telečje, ovčje, jagnjetove, kozličeve, itd. kupuje po najvišjih cenah.

849

Jos. Presker

Ljubljana, Poljanska cesta št. 60.

Modna in športna trgovina

Pavel Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte

Priporoča izgotovljene bluze, spodnja krila in vse moderne nakitne predmete po zelo ugodnih in brezkonkurenčnih cenah

Ogromna izbira damskih in otroških slamnikov in čepic

V oddelku za gospode:

vedno samo najnovejši klobuki, čepice, telouniki, srajce, kravate, palice, dežniki, rokavice in vsi modni predmeti. Za šport: vse potrebščine za turiste, kolesarje, lovce,

--- tennisi, „Orle“ in „Sokole“ ---

Narodne zastave, znaki, fra-kovi, i. t. d.